

# Lễ hội Việt Nam

## Thái Bình

### Hội chùa Am

Ngày mở hội: 2/9 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Chùa Am- Vũ Tây, Kiến Xương, Thái Bình

Người được thờ cúng: Khổng Minh Không

Nội dung: Có tục bơi chải gắn với sự tích Minh Không, quốc sư Triều Lý.

### Hội làng An Cốt

Ngày mở hội: 10/2 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Làng An Cốt.- Thụy An, Thái Thụy, Thái Bình

Người được thờ cúng: Nam Hải Đại Vương, Phạm Hải.

Truyền thuyết: Thành Hoàng làng là Phạm Hải, người có công khuyến khích dân sản xuất, bảo vệ mùa màng, trừ thiên tai dịch bệnh, được dân làng đặt tên hiệu là Nam Hải Đại Vương.

Nội dung: Tế lễ và rước kiệu ở Hội làng An Cốt. Nét riêng là 24 người châu tể, mũ da, đi hia, áo giáp, tay cầm gươm chỉ xuống đất

Trong lễ hội ngoài nghi thức tế, lễ, rước là các trò vui như: đánh cờ, đấu vật và hát chèo ở sân đình.

Ghi chú: Hội còn tổ chức vào 15 tháng 11 Âm lịch

Đình An Cốt là ngôi Đình lớn ở Thái Bình.

### Hội đền Đồng Bằng

Ngày mở hội: 20/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 7 ngày

Địa điểm tổ chức: Thôn Đào Động- An Lễ, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Người được thờ cúng: Hưng Đạo Vương và 2 vị tướng

Truyền thuyết: Hưng Đạo Vương và 2 vị tướng là những người có công trong cuộc kháng chiến chống Nguyên Mông thế kỷ 13. Sau một người về Hải Hưng, một người về Đào Động.

Nội dung: Hội có rước và đua chải trong bốn ngày. Cùng với chải còn có nhiều cuộc vui như đấu vật, múa lân, hát chèo. Đây là một hội lớn, có tiếng ở trong vùng đó từ lâu.

### Hội đền Đồng Xâm

Ngày mở hội: 1/4 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Đồng Xâm.- Hồng Thái, Kiến Xương, Thái Bình

Người được thờ cúng: Triệu Đà và Bà Trình Thị

Truyền thuyết: Bà Triệu Đà và Bà Trình Thị( quê Đồng Xâm được làm Hoàng hậu nhà Triệu).

Nội dung: Sau lễ rước Thánh Bà gồm toàn gái đồng trinh cầm chấp kính bát bửu là các trò vui như đấu cờ, múa rối nước, ca trù, hát chèo... Nhưng độc đáo nhất là cuộc đua chải trên sông Đồng Giang ngay trước cửa đền.

Ghi chú: Hội mở vào tuần 100 ngày sau khi bà mất.

### Hội chợ Đình Gòi

Ngày mở hội: 2/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Điệp Nông, Hưng Hà, Thái Bình

Nội dung: Hội Xuân, trai gái du Xuân, có nhiều trò chơi : đấu vật, đánh cờ...

## Hội làng Bồng Điền

Ngày mở hội: 14/2 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Bồng Điền- Tân Lập, Vũ Thư, Thái Bình

Nội dung: Hội có rước Kiệu Thánh và rước nước cầu may.

## Hội đền Côn Giang

Ngày mở hội: 7/9 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Thôn Thiên Quan- Thái Hà, Thái Thụy, Thái Bình

Người được thờ cúng: Quách Hữu Nghiêm.

Truyền thuyết: Quách Hữu Nghiêm người Thiên quan, đậu Hoàng Giáp, thăng đến Thượng thư và từng là Chánh sứ sang nhà Minh.

Nội dung: Ngoài Thiên Quan còn có gần 10 làng cùng vào hội đền Côn Giang. Hoạt động Hội rất phong phú: đánh cờ, chọi gà, đấu vật, đánh gậy...

Ghi chú: Quách Hữu Nghiêm mất vào ngày 9-9 năm Giáp Tý (1504). Dân làng mở hội đền tưởng niệm ông.

## Hội làng Dương Xá

Ngày mở hội: 5/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Dương Xá- Tiến Đức, Hưng Hà, Thái Bình

Người được thờ cúng: Trần Nhật Hiệu.

Truyền thuyết: Trần Nhật Hiệu - danh tướng thời Trần - là người được dân làng thờ làm Thành Hoàng.

Tương truyền Hội có từ 700 năm trước.

Nội dung: Ngoài các nghi lễ tế Thần, lễ Phật, lễ mừng thắng trận còn có các trò vui, các điệu múa, đánh gậy, bơi chải, có hát chầu văn kết thúc Hội.

## Hội đền Gạo

Ngày mở hội: 20/8 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: - An Thái, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Người được thờ cúng: Trần Hưng Đạo

Nội dung: Trong Hội Đền có nhiều trò chơi dân gian cùng các nghi thức.

Ghi chú: Lễ hội kéo dài từ 20 đến 22 tháng 8

## Hội làng Giăng

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Giăng- Đông Tân, Đông Hưng, Thái Bình

Người được thờ cúng: Bà Quý Minh.

Truyền thuyết: Bà Quý Minh là con gái vua Trần Duệ Tông, người khai canh lập làng dạy dân trồng dâu, nuôi tằm, dệt vải.

Nội dung: Ngoài nghi lễ, hội làng Giăng có trò múa giáo cờ giáo quạt là độc đáo, tất cả có 36 cấp: đầu tiên là cấp đi sứ, có múa cua (16 động tác), múa đi đôi. Các cấp sau là múa bái vua, múa cửa, múa lễ, múa sắc ngũ phương, múa chèo đò, và cuối cùng là cấp múa rồng và múa lấy cờ.

## Hội đền Hét

Ngày mở hội: 6/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 4 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Hét-làng Bích Du- Thái Thượng, Thái Thụy, Thái Bình

Người được thờ cúng: Phạm Ngũ Lão

Truyền thuyết: Tương truyền khi đóng quân tại đây Phạm Ngũ Lão đã cho quân tập thể lực bằng môn vật cầu độc đáo.

Nội dung: Trong hội đặc sắc là môn vật cầu và có thi kéo co.

## Hội làng Hới (Hội Chiếu)

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Hới- Hải Triều và Tân Lễ, Hưng Hà, Thái Bình

Người được thờ cúng: Phạm Đôn Lễ

Truyền thuyết: Phạm Đôn Lễ là người dạy dân nghề làm chiếu.

Nội dung: Sau cuộc rước là hội thi chiếu và thi dệt chiếu tổ chức ở chợ Hới.

Ghi chú: Dân gian có câu : "Ăn cơm hom, nằm giường hòm, đắp chăn hới".

## Hội chùa Keo tháng 9

Ngày mở hội: 13/9 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Chùa Keo- Duy Nhất, Vũ Thư, Thái Bình

Người được thờ cúng: Thiền sư Dương Không Lộ.

Truyền thuyết: Thiền Sư Dương Không Lộ do có công chữa được bệnh hiểm nghèo cho Vua Lý Thánh Tông nên được phong Quốc Sư. Sư Không lộ tịch ngày 3/6, đến 13/9 là tuần Bách nhật (100 ngày). Vì thế hội mở ngày 13. Ngày 14 tháng 9 là ngày sinh của Ông. Hội mở thêm ngày 15 là lễ tiết hàng tháng của Đạo Phật

Nội dung: Trong suốt 3 ngày Hội, nhiều nghi thức lễ, rước hết sức trọng thể. Có nhiều trò vui nhưng độc đáo là bơi thuyền, thi chèo trái, nghi lễ châu thánh qua hình thức văn nghệ cổ truyền (múa ếch vồ).

Ghi chú: Hội Chùa Keo tháng chín mở trong 3 ngày từ 13 đến 15 tháng 9. Đây là một trong những ngày hội nổi tiếng nhất ở vùng đồng bằng Bắc Bộ.

## Hội làng Lạng

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 6 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Lạng- Song Lãng, Vũ Thư, Thái Bình

Người được thờ cúng: Đổ Đò

Truyền thuyết: Ông Đổ Đò là bạn đồng đạo với danh sư Không Lộ và Từ Đạo Hạnh, là tổ thứ 3 của phái giáo Thảo Đường do Lý Thánh Tông sáng lập.

Nội dung: Trong Hội có rước lễ. Hội Lạng là dịp các cô gái đua tài dọn mâm cỗ với các món ăn và các loại bánh, chè... Làng Lạng là làng vật truyền thống nên không thể thiếu đấu vật.

## Hội chợ Làng An Điện

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Chợ làng An Điện- Đồng Đại, Vũ Thư, Thái Bình

Nội dung: Hội chợ bày bán nhiều hàng hóa. Đây là đất có truyền thống người đẹp, hát hay. Trong hội có hát chèo.

Ghi chú: Hội chợ kéo dài 3, 4 ngày.

## Hội Lơ

Ngày mở hội: 3/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Cọi- Vũ Hội, Vũ Thư, Thái Bình

Người được thờ cúng: Thục An Dương Vương

Truyền thuyết: Hội mở để trừ tà ma yêu quái (hồn ma của quân lính Triệu Đà), cầu yên cho dân làng.

Nội dung: Hội có rước Kiệu từ Miếu Bà (thờ My Châu) về đình sau đó là các trò vui : trò giá sất, trò ném kén, và các cuộc thi múa kiếm, múa võ.

Ghi chú: Làng Cọi có nghề tơ tằm phát triển.Trò ném kén phản ánh lễ nghi nông nghiệp, ý niệm phồn thực ẩn tàng ở trò này.

## Hội Miếu hai thôn

Ngày mở hội: 9/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình làng- Xuân Hòa, Vũ Thư, Thái Bình

Người được thờ cúng: Đỗ Thị Khương

Truyền thuyết: Đỗ Thị Khương là vợ Vua Lý Bôn.

Nội dung: Hội có tế, rước, có tổ chức diễn xướng dân gian.

## Hội làng Miên

Ngày mở hội: 4/1 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng La Vân- Quỳnh Hồng, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Nội dung: Hội trình nghề của các tầng lớp lao động trong làng: Sĩ, nông, công, thương. Tham dự Hội trong các lớp trò là các trai đinh của các giáp.

Hội không có tính chất nghi lễ mà chỉ nặng về diễn trò dân gian rất vui và độc đáo.

## Hội làng Ngừ

Ngày mở hội: 7/1 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Phù Ngự- Hiệp Hòa, Hưng Hà, Thái Bình

Nội dung: Đây là Hội Xuân, ngoài nghi lễ rước kiệu là nhiều trò vui dân gian.

## Hội làng Nhóng

Ngày mở hội: 21/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 11 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Lộng Khê- An Lộng, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Người được thờ cúng: Thiền Sư Không Lộ và Lý Thường Kiệt

Truyền thuyết: Thành hoàng là Thiền Sư Không Lộ - Vị sư nổi tiếng triều Lý và thái úy Lý Thường Kiệt.

Nội dung: Trong Hội có lễ rước . Đặc biệt là múa Bát dật và hát Đúm (còn gọi là hát ống). Ngoài ra còn nhiều trò vui khác như: đao đĩa, cờ người, thú bắt vịt, kéo chữ, thả diều và rước đuốc, trang trí trong Hội rất độc đáo.

Ghi chú: Hát ống ở Hà Bắc rất phổ biến ở Hội làng.

## Hội làng Phú Hiệu

Ngày mở hội: 14/6 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Phú Hiệu- Độc Lập, Hưng Hà, Thái Bình

Người được thờ cúng: Thành hoàng

Nội dung: Sau nghi thức thờ Thành hoàng, hội có rước nước, múa rồng và hát chèo.

## Hội làng Phụng Công

Địa điểm tổ chức: xã Quỳnh Hội- Quỳnh Hội, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Người được thờ cúng: Bùi Đá và Hoàng Sỏi

Truyền thuyết: Ông Bùi Đá và ông Hoàng Sỏi là Thành hoàng, cả hai người đã tổ chức lực lượng chống lại bọn tham quan ô lại khoảng đầu thế kỷ thứ 18.

Nội dung: Hoạt động chính của Hội là trò kéo Chũ nên còn có tên Hội kéo Chũ phụng công.

Ghi chú: Tổ chức vào trung tuần tháng 3 và tháng 8.

## Hội làng Quang Lạng

Ngày mở hội: 14/4 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền làng Góp- Thụy Hải, Thái Thụy, Thái Bình

Người được thờ cúng: Ông Đùng, bà Đà

Truyền thuyết: Làng Quang Lạng còn có tên là làng Góp.Hội còn có tên là Hội rước ông Đùng bà Đà.Hội có liên quan đến bà Nguyệt ảnh - Bà Chúa Muối - cung phi của vua Trần Anh Tông. Vua sai làm 2 người nộm trai, gái khổng lồ để mua vui cho nàng.

Nội dung: Rước "Ông Đùng, bà Đà" rất vui và độc đáo.

Ghi chú: Các vị Thần khai sáng đã bị lịch sử hóa các nhân vật thời Trần.

## Hội Sáo Đền

Ngày mở hội: 24/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng An Lão- Song An, Vũ Thư, Thái Bình

Người được thờ cúng: Đinh Lễ

Truyền thuyết: Theo tục truyền đây là đất thế nghiệp của Đinh Lễ, một khai quốc công thần thời Lê và cháu ngoại của ông là Ngô thị Giao sinh ra Tư Thành tức vua Lê Thánh Tông. Chính vua Lê Thánh Tông đã xây điện lớn để thờ ngoại tổ của mình. Hàng năm ở đây có tế lễ lớn do vua chủ trì. Dân làng coi đó là lễ hội làng mình.

Nội dung: Sau tế lễ rước là các trò vui được tổ chức dưới sân đền như đánh cờ, bắt vịt dưới ao, bắt trạch, thi thổi cơm, thi thả diều, võ vật,hát chèo và rước đèn.

Ghi chú: Hội còn có tên là Hội Phủ Mẫu.

## Lễ - Hội Thi Diều Dương Xá

Ngày mở hội: 24/4 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Chùa Bà- Tiến Đức, Hưng Hà, Thái Bình

Nội dung: Trong Hội Thi diều, hàng trăm gia đình đua nhau làm những cánh diều độc đáo để đua tài.

## Hội đền Tiên La

Ngày mở hội: 16/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Tiên La- Đoan Hùng, Hưng Hà, Thái Bình

Người được thờ cúng: Vũ Thị Thục

Truyền thuyết: Bát Nạn Vũ Thị Thục là một nữ tướng của Hai Bà Trưng hy sinh tại Tiên La.

Nội dung: Sau lễ rước là các trò vui như: chọi gà, đánh cờ ,đấu vật, múa rồng, múa sư tử, bơi chải và diễn trận....

Ghi chú: Hội mở vào dịp hóa của Bà.

## Hội làng Tô Xuyên

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Phiên chợ đầu xuân- An Mỹ, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Người được thờ cúng: Hưng Nghĩa Hầu

Nội dung: Hội làng bày bán các thứ bánh, oản hình mặt trăng, mặt trời và tổ chức trò chơi bắt rắn, đuổi hổ để ghi lại sự tích và công lao dựng 8 thôn của Hưng Nghĩa Hầu, phò mã của vua Trần.

## Hội Trình nghề La Vân

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: La Vân- Quảng Hồng, Quỳnh Phụ, Thái Bình

Truyền thuyết: Mục đích cầu mong "Dân an khang vật thịnh", "Phong đăng hòa cốc".

Nội dung: Không có nghi lễ mà chỉ nắn các trò diễn dân gian, đặc sắc là trò "Sỹ, Nông, Công, Thương".

Người sắm vai phải hóa trang ngộ nghĩnh, lần lượt các lớp trò của các giáp sẽ thay nhau với lối trình diễn và hóa trang khác nhau.

## Hội đền Tử Cáo

Ngày mở hội: 15/7 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Tử Cáo- Thái Hòa, Hưng Hà, Thái Bình

Người được thờ cúng: Lý Bí

Truyền thuyết: Lý Bí là người lãnh đạo cuộc khởi nghĩa chống Lương thế kỷ 6 lập nên nhà nước Vạn Xuân. Hội tổ chức vào ngày mất của Ngài.

Nội dung: Hội có tế, lễ và các trò chơi dân gian.

## Hội làng Vũ Lăng

Ngày mở hội: 10/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình làng Vũ Lăng- Vũ Lăng, Tiền Hải, Thái Bình

Người được thờ cúng: Tứ vị Thành hoàng.

Nội dung: Hội có đánh cờ, thi lợn lành, thi bắt vịt. Nhưng tiêu biểu là chơi trâu (trùng với Hội chơi trâu Đồ Sơn). Mỗi giáp chọn một con trâu đủ tiêu chuẩn, chăm sóc cẩn thận để dự giải.

## Hội Vui xuân chùa Keo

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Chùa Keo- Duy Nhất, Vũ Thư, Thái Bình

Người được thờ cúng: Dương Không Lộ, có khi còn gọi Khổng Minh Không.

Truyền thuyết: Khổng Minh Không là quốc sư triều Lý.

Nội dung: Có 3 trò vui gắn với sinh hoạt của cư dân nông nghiệp vùng sông nước là thi bắt vịt, thi ném pháo và tiêu biểu nhất là thi nấu cơm.

Ghi chú: Làng mở Hội vui xuân hàng năm.

Đây là lễ Hội nông nghiệp hòa vào cửa thiền.

## Tiền Giang

### Hội tế thần Cúng Cá Ông

Ngày mở hội: 15/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Vàm Láng - Gò Công, Tiền Giang

Người được thờ cúng: Cá Ông Voi

Truyền thuyết: Cá Ông giúp thuyền bè, người bị tai nạn trên biển.

Nội dung: Có tế, lễ, rước và các hình thức vui chơi. Hát bội và ăn uống linh đình.

Ghi chú: Các vùng ven biển ở nước ta.

### Hội Nghinh ông Vàm Láng

Ngày mở hội: 15/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Các xã ven biển vùng cửa rạch Vàm Láng, Gò Công, Tiền Giang

Người được thờ cúng: Cá Ông Voi

Truyền thuyết: Cá Ông giúp người, thuyền bè bị tai nạn trên biển.

Nội dung: Nhân ngày này ngư dân nghỉ ngơi. Sau tế lễ là các trò chơi và văn nghệ, ăn uống.

Ghi chú: Tổ chức giữa tháng 8, tháng biển động.

### Hội làng Tứ Kiệt

Ngày mở hội: 15/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: - Thanh Hòa, Cai Lậy, Tiền Giang

Truyền thuyết: Xã có 4 ngôi mộ ( gọi là Lăng Tứ Kiệt ) để chỉ 4 người tên là :Đuốc, Long,Rông,Thận đã từng nổi lên chống thực dân Pháp và bị hành quyết. Tục truyền các vị rất linh ứng nên hội rất đông.

Nội dung: Trong Lễ Hội có tế lễ và các trò vui dân gian.

### Hội Vàm Láng

Ngày mở hội: 16/6 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Vùng Cửa Rạch Vàm Láng- Kiến Phước, Gò Công Đông, Tiền Giang

Người được thờ cúng: Cá Ông Voi

Nội dung: Vào đêm hội, nghi lễ được tổ chức tại chùa thờ cá ông, dân làng dâng lễ vật, các nhà sư tụng kinh. Lễ cử hành vào 1 giờ sáng, người ta đốt mâm cỗ mần trên một chiếc thuyền trang hoàng lộng lẫy tiến ra sông. Vàng hương được đốt lên, có tấu nhạc, ca xướng. Ngày này dân làng ăn uống, vui chơi.

## Thanh Hóa

### Hội làng Đanh

Ngày mở hội: 5/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 9 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Đanh (tức làng Thiết Đanh)- Định Tường, Thiệu Yên, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Thành Hoàng (Cao Sơn lập Thạch) và 5 người họ Lê, 1 người họ Đinh

Truyền thuyết: Thành hoàng là Cao Sơn lập Thạch, tức hòn đá tròn nhận và 5 người họ Lê và một người họ Đinh đã có công lập làng cách đây 1000 năm.

Nội dung: Lễ Hội ăn chạ với Bái Trại, có các trò chơi như xé cù, vật giải, nhảy cao. Cổ chạ giữa hai làng gồm có xôi, thịt bò thui và thịt lợn luộc. Một sinh hoạt độc đáo của làng Đanh là tục vọng lão và rước lão. Lão ở làng Đanh được tính từ 39 tuổi ( lão phe), từ 40 đến 49 (lão nhưng) và từ 50 tuổi trở lên mới thực là lão.

## Hội chợ Bản

Ngày mở hội: 15/4 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Nằm trên xã Định Tường- Định Tăng, Thiệu Yên, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Ông Bà La Sát

Truyền thuyết: Trước đình chợ có tượng ông La Sát khổng lồ và bà La Sát thấp lùn. Tượng bằng cốt tre, áo quần dán giấy màu, đầu tóc vẽ công phu.

Nội dung: Là một chợ lớn của 4 làng, bản: Bản Chợ, Bản Chùa, Bản Đanh và Bản Vọc. Nổi tiếng là trâu bò và đồ sắt. Đúng ngày hội, chợ đông nhưng mua bán cốt để lấy khước. Khoảng 8 giờ sáng, các trai tráng khiêng một thuyền rồng tre đan qua các dãy hàng chợ, bánh, gạo, tiền, vải, hoa quả ... được tung vào thuyền.

Ghi chú: Hội chợ Bản là dịp trải hội của nhân dân quanh vùng.

## Hội làng Bố Vệ

Ngày mở hội: 5/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 4 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Bố Vệ (Vệ Yên)- Quảng Thắng, Quảng Xương, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Các vua Lê.

Truyền thuyết: Đây là hội Xuân, thể hiện tinh thần thượng võ của nhân dân

Nội dung: Trong hội có: múa roi, múa kiếm, đấu vật, chạy chữ, phá trận. Đặc sắc trong hội là trò tung Cù, quả cù được bện bằng rơm, bọc giẻ bên ngoài, phết sơn. Giữa sân rộng có trồng một cây tre cao, bên trên có buộc một chiếc giỏ quán lùa. Giỏ buộc vào một sợi dây có người ngồi giật làm giỏ luôn luôn rung rinh. Khi quả cù tung lên cao, mọi người dành nhau cướp và cứ như vậy cho đến khi có ai tung được một quả cù vào giỏ.

## Hội làng Bôn

Ngày mở hội: 20/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Kê Bôn- Đông Thanh, Đông Sơn, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: 4 vị Thành Hoàng:Thánh Cả, Thánh Phúc, Thánh Quỳnh, và Thánh Hẹ, trong đó Thánh Cả hiệu là Đế thích (vua đánh cờ).

Truyền thuyết: Lễ rước Thành Hoàng về Bôn để Hội làng. Theo tục lễ cổ cúng ở Hội Bôn rất to, phải có "Bánh đầu tằm" và bánh chưng to bằng cái mẹt.

Nội dung: Hội Bôn có trò Bôn là một hệ thống ngũ trò : trò Tiên cuội, trò Hòa Lan, trò Ngô, trò Làng ba khúc, trò Thủy.

Trò Bôn do quan viên trong làng quy định tùy theo tình hình năm mở Hội mà tổ chức hình thức vui chơi.

Ghi chú: Gần gụi trò Xuân Phả. Xem 386.

## Hội làng Lào

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Lào (hay Kê Lào)- Định Tường, Thiệu Yên, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Trịnh La (tức thánh Quân)

Truyền thuyết: Quan gia của Cao Biền, bị chết trôi dạt về đây.

Nội dung: Trong Hội có "Tục săn cuộc" Thổi cơm thi, "tục xé cá, xé lợn..." rất hấp dẫn.

## Hội đền Lê Đại Hành

Ngày mở hội: 7/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Thôn Trung Lập- Xuân Lập, Thọ Xuân, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Lê Hoàn ( Lê Đại Hành ).

Truyền thuyết: Đây là quê hương của nhà Vua.

Nội dung: Trong hội có các nghi thức và nhiều trò vui dân gian.

## Hội đền Lê Phụng Hiểu

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 4 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Mã Cường thôn Hạc Đình- Từ Trọm, Hoàng Hóa, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Lê Phụng Hiểu

Truyền thuyết: Lê Phụng Hiểu là một danh tướng thời Lý Thái Tổ và Lý Thái Tôn

Nội dung: Đặc sắc nhất của hội là thi tuyển nữ quan để làm lễ hát mừng Thành hoàng và lo cỗ cúng, có thi nấu cơm, đồ xôi làm bánh,...

## Hội chợ Mói

Ngày mở hội: 1/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Chợ Mói.- Quảng Thắng, Quảng Xương, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Trời đất Thần Linh.

Nội dung: Đây là Hội chợ các đặc sản: hạt kê, gà chọi, chim cảnh, chim chọi. Đây là Hội lễ khao chợ.

Trong Hội có múa lân và các người mang mắt nạ hình chim và đầu gà vào các lều chợ. Sau đó tổ chức chọi gà và chọi chim truyền thống.

Ghi chú: Ngày đầu năm mới.

Tàn dư của các bộ lạc vùng cao thờ chim Thần đối lập với nước thờ rắn.

## Hội làng Phùng Cầu

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Các làng: Phùng, Nhuệ, Đàng, Nạp- Phùng Cầu, Thiệu Yên, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Thờ thành hoàng là 4 anh em ruột tên tục là: Phùng, Nhuệ, Đàng, Nạp.

Truyền thuyết: Các Thần có công khai phá và lập nên các làng có tên như trên.

Nội dung: Hội có nghi lễ được tổ chức lần lượt ở các làng. Xen kẽ các cuộc rước ,lễ cầu phúc là hoạt động vui chơi như các phường hát biểu diễn và trò chơi kéo dây.

## Hội chợ Quãng

Ngày mở hội: 5/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Xã Hoàng Lộc- Hoàng Lộc, Hoàng Hóa, Thanh Hóa

Nội dung: Hội có múa Lân và nhiều trò vui.

Ghi chú: Phiên chợ lớn đầu năm gọi là hội lễ khai quang chợ, mọi người đi chợ đều ăn mặc đẹp.

## Hội đền Ry

Ngày mở hội: 9/2 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Miếu Cả Kẽ Ry- Thiệu Lý, Đông Sơn, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Năm vị thành hoàng là Thánh Cả,Thiên Phúc, Đại Hành,Thái Tổ, Bạch Y Long tại 5 miếu thờ.

Truyền thuyết: Giúp dân an khang, thịnh vượng.

Nội dung: Trong hội có rước và tế ở miếu Cả.Tại miếu thờ Bạch Y Long có tổ chức cờ Ry, một hình thức sinh hoạt văn hóa độc đáo, vì vừa là hình thức cờ đám lại vừa là hình thức cờ trận.

## Hội đền Sòng

Ngày mở hội: 15/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Thị trấn Bỉm Sơn, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Công chúa Liễu Hạnh.

Truyền thuyết: Công chúa Liễu Hạnh là con gái Ngọc Hoàng có lỗi đánh vỡ chén, Ngọc Hoàng phải giáng trần. Tương truyền về sau khi nương nhờ cửa Phật nàng có công âm phù triều đình dẹp yên giặc giã, giúp dân trừ dịch.. do làm điều thiện nên được dân nhiều nơi lập đền thờ.

Nội dung: Trong hội có hầu bóng.

## Hội làng Tam Tổng

Địa điểm tổ chức: Vĩnh Khang, Vĩnh Long, Vĩnh Ninh, Vĩnh Phú- Vĩnh Tiến, Vĩnh Yên, Vĩnh Lộc, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Trần Khát Chân

Truyền thuyết: Trần Khát Chân là một danh tướng thời nhà Trần. Vào những năm hạn nhân dân 3 tổng : Tổng Bình, Tổng Cao, Tổng Hồ nay là các xã : Vĩnh Khang, Vĩnh Long, Vĩnh Ninh tổ chức lễ hội.

Nội dung: Hội tổ chức bơi chải trên sông Mã 3 ngày liền, ngoài ra là múa bơi cạn.

Ghi chú: Hội tổ chức vào những năm hạn hán ở Vĩnh Ninh, Vĩnh Phú, Vĩnh Khang, Vĩnh Tiến Vĩnh Long và Vĩnh Yên.

## Hội đền Tép

Ngày mở hội: 21/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Xóm Thọ Phú, thôn Dựng Tú- Kiến Thọ, Ngọc Lặc, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Lê Lai

Truyền thuyết: Lê Lai người Dựng Tú, một danh tướng đã hy sinh để cứu Lê Lợi.

Nội dung: Trong Hội ngoài nghi lễ còn có một số sinh hoạt văn hóa.

Ghi chú: Hội chính là ngày 21 tháng 8 (ngày giỗ Lê Lai ) và ngày 22 tháng 8 ( ngày giỗ Lê Lợi )

"Hai mốt Lê Lai, hăm hai Lê Lợi"

## Hội Tắt Tắc

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 5 ngày

Địa điểm tổ chức: Ba làng : Ngô, Sơn và Bùi- Tiến Lộc, Hậu Lộc, Thanh Hóa

Truyền thuyết: Đây là hội rước thọ để mừng thọ các lão trong nghề rèn tròn 60, 70, 80, 90 và 100 tuổi.

Nội dung: Các gia đình có người rước thọ bày tiệc khao làng xóm, trong khi đó ngoài đình cờ quạt rợp sân, chiêng trống náo nức, người đi xem rước thọ tấp nập ngoài đường.

## Hội làng Triềng

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Làng Trịnh Xá, Hoàng Hóa, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Thờ Thành Hoàng là Đông Phương Hắc Quang (Thần nước)

Nội dung: Hội nổi tiếng ở trò Triềng gồm nhiều phần trình diễn như: trò kén dẫu, kén rể, trò Hung nô mao duyên đồ ( chọi rồng, chọi chim, chọi cá ) và sôi nổi nhất là đấu voi, đốt pháo bông.

Ghi chú: Hội Triềng không ấn định qui mô giống nhau mà tùy điều kiện hàng năm. Năm nào được mùa thì làm to, năm nào "hạn" thì tổ chức nhỏ để "giữ lễ"

## Hội làng Trì Trọng

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Mã Cương, làng Trì Trọng.- Hoàng Quý, Hoàng Hóa, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Lê Phụng Hiểu.

Truyền thuyết: Lê Phụng Hiểu danh tướng thời Lý đã từng qua đây.

Nội dung: Hội có nhiều sinh hoạt phong phú: thi thổi cơm, thi thổi cơm trên thuyền, có hát thờ thần ( hát trãi ), múa bài bông...Đặc sắc trong Hội là có thi tuyển nữ quan để làm lễ hát mừng Thành Hoàng.

## Hội làng Trò

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Vùng dân tộc Mường- Vân Am, Ngọc Lặc, Thanh Hóa

Truyền thuyết: Tục truyền tên làng do Lê Lợi đặt vì ở đây từng diễn ra các trò vui trong các đám hội được quan Lam Sơn tham dự.

Nội dung: Trong Hội có tổ chức múa hát quanh cây hoa, gọi là Pồn Pông (m ừng hoa, chơi hoa ).Trai gái hát những điệu dân ca thường -rang tình tứ.

Ghi chú: Hội tổ chức vào dịp đón xuân mới.

## Lễ - Hội Trò Xuân Phả

Ngày mở hội: 10/2 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 6 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Xuân Phả, Thọ Xuân, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Đại Hải Long Vương, Hoàng Long tướng quân.

Nội dung: Đây là một hội trò nổi tiếng cả xứ Thanh. Sau cuộc thi chạy làng trình diễn 5 " nước trò " độc đáo là: Trò Chiêm Thành, trò ả Lào, trò Hoa Lang, trò Tú Huân, trò Ngô.

Ghi chú: Trò Xuân Phả còn lưu giữ dấu tích của cư dân biển, sau có thêm các nội dung mới vào thế kỷ XV - XVI phục vụ cho cung đình. Tổ chức ở nhiều làng trong vùng.

## Hội đền Vua Lê

Ngày mở hội: 22/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Vua Lê- Xuân Lâm, Thọ Xuân, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Lê Thái Tổ (Lê Lợi).

Nội dung: Hội tổ chức 3 năm 1 lần ngay tại khu vực Lam Kinh, nơi có khu Lăng các vua Lê. Ngoài các nghi thức tế, lễ, hội đền vua Lê có tục hát múa theo điệu " Rí Ren " ( Lý Liên ) và có các trò diễn, hát múa truyền thống. Nhân ngày hội, nhân dân các nơi về còn mang theo nhiều sản vật quý để mua, bán, trao đổi.

## Hội đền Vua Lê

Ngày mở hội: 5/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 4 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Yên Vệ- Quảng Thắng, TP Thanh Hóa, Thanh Hóa

Người được thờ cúng: Lê Thái Tổ (Lê Lợi)

Nội dung: Sau lễ Tế thần có đấu vật trình thánh và biểu diễn múa roi, múa kiếm, đi quyền và trò chơi " chạy chữ " .